

INFORMACE O INVESTIČNÍCH NÁSTROJÍCH A RIZICÍCH SPOJENÝCH S INVESTOVÁNÍM DO TĚCHTO INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ

Tento dokument obsahuje informace o investičních nástrojích, se kterými MONECO investiční společnost, a.s. (dále jen „**Společnost**“) obchoduje, stejně jako i informace o možných rizicích, která mohou být spojena s investičními službami, resp. jednotlivými investičními nástroji.

Pojmy s velkým počátečním písmenem uvedené v tomto dokumentu mají význam stanovený ve Všeobecných obchodních podmínkách Společnosti.

I. Investiční nástroje

Společnost poskytuje investiční služby v rozsahu platného povolení ust. § 11 odst. 1 písm. c), e) a f), zák. č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech obhospodařovat majetek zákazníka, jehož součástí je investiční nástroj, na základě volné úvahy v rámci smluvního ujednání (portfolio management), přijímat a předávat pokyny týkající se investičních nástrojů a poskytovat investiční poradenství týkající se investičních nástrojů. Mezi nástroje, ohledně kterých Společnost přijímá pokyny, patří zejména investiční cenné papíry, cenné papíry kolektivního investování a investiční nástroje derivátového typu. Konkrétní investiční nástroje a rozsah poskytovaných služeb jsou upraveny smlouvou mezi Společností a zákazníkem.

II. Rizika spojená s poskytováním investičních služeb

Obecné informace o rizicích

Společnost upozorňuje zákazníky na to, že investici do investičních nástrojů je nezbytné vždy posoudit z hlediska jednotlivých níže uvedených rizik. Zároveň jsou zákazníci upozorňováni na to, že je třeba vzít v úvahu nejen tato níže uvedená rizika, ale je také nutné vzít v úvahu faktory, jakými jsou finanční možnosti zákazníka, jeho zkušenost a vytyčené investiční cíle. Investice do investičních nástrojů je relativně riskantní a je třeba mít na vědomí, že předpokládané či možné výnosy nejsou zaručené, minulé výnosy nejsou zárukou výnosů budoucích, a že zaručena nemusí být ani návratnost investované částky.

Informace o rizicích uvedené v tomto dokumentu nelze považovat za úplné a vyčerpávající poučení o všech rizikových aspektech spojených s obchodováním s Investičními nástroji. Zákazník je povinen se v co největší míře seznámit s riziky jím zamýšleného obchodu či transakce, a v případě nejasností nebo otázek je povinen konzultovat takový obchod či transakci se svými finančními, právními, účetními či daňovými poradci, případně si vyžádat od Společnosti doplňující informace. Společnost je oprávněna sdělit zákazníkovi objektivní, veřejně dostupné informace. Společnost není oprávněna poskytovat svým zákazníkům daňové ani právní poradenství.

Každý Obchod a Transakce s Investičním nástrojem je spjata s rizikem. Obecně platí, že čím vyšší je očekávaný výnos a/nebo doba trvání Obchodu či Transakce, tím vyšší je potenciální riziko ztráty.

Obchodování s Investičními nástroji je spojeno s rizikem nedosažení očekávaného výnosu, resp. vzniku ztráty. Pokud zákazník plně nerozumí podmínkám provádění Obchodů nebo Transakcí a rozsahu potenciální ztráty investovaných prostředků nebo v některých případech i ztráty přesahující investované prostředky, neměl by se takových Obchodů či Transakcí účastnit.

Zákazník by si měl být vědom toho, že při obchodování s deriváty a nástroji, které využívají pákového efektu (např. futures kontrakty, opce) není riziko ztrát omezeno hodnotou investovaných prostředků, ale může tuto hodnotu i přesáhnout (tzn. ztráta může být vyšší, než je objem investovaných prostředků). Obchodování s Investičními nástroji derivátového typu proto vyžaduje specifické znalosti a zkušenosti.

Velikost rizika se liší rovněž v závislosti na druhu Investičního nástroje. Mezi nejrizikovější Investiční nástroje patří obecně finanční deriváty, u nichž malá změna tržních podmínek, resp. tržní ceny podkladového aktiva může vyvolat velkou změnu tržní hodnoty derivátu. Za nástroje s vysokou mírou rizika se považují rovněž akcie, obdobné cenné papíry a komoditní nástroje.

Mezi relativně méně rizikové Investiční nástroje patří dluhopisy a obdobné cenné papíry představující právo na splacení dlužné částky, zejména pak státní dluhopisy a dluhové cenné papíry centrálních bank.

Přehled rizik

Mezi jednotlivá specifická rizika patří především:

- a) tržní riziko zahrnující úrokové, měnové, akciové, komoditní a riziko inflační
- b) riziko emitenta,
- c) riziko nedostatečné likvidity,
- d) riziko kreditní,
- e) riziko koncentrace a
- f) riziko vyplývající z investic do investičních nástrojů derivátového typu.

Tržní riziko vyplývá z možného vzestupu nebo poklesu ceny daného investičního nástroje, která je vyvolána změnou ekonomických podmínek, způsobu, jak jsou dané investiční nástroje trhem vnímány, nebo z pohybu úrokových měr.

V závislosti na povaze tržního faktoru, který může vyvolat změnu hodnoty daného Investičního nástroje, se tržním rizikem rozumí zejména riziko úrokové, měnové, akciové a komoditní. Z hlediska aktuální situace na trhu a způsobu provádění obchodů na daném trhu lze identifikovat i další tržní rizika.

Úrokové riziko ovlivňuje kolísání výnosové míry Investičních nástrojů tím, že se mění hladina úrokových sazeb (na zvýšení úrokových sazeb reagují poklesem tržních cen a naopak).

Měnové riziko: Při investicích do Investičních nástrojů v cizí měně závisí riziko a možný zisk nebo případná ztráta nejen na celkovém vývoji tržní ceny daného Investičního nástroje, ale i na vývoji měnového kurzu. Nepříznivý měnový vývoj tak může negativně ovlivnit celkový vývoj investice, a to i v případě pozitivního vývoje daného Investičního nástroje.

Akciové riziko je riziko nepříznivé změny tržní ceny akciových Investičních nástrojů, případně finančních derivátů odvozených od těchto nástrojů. Zdrojem tohoto rizika je obchodování s akciovými nástroji.

Komoditní riziko vyjadřuje změnu ceny nebo výnosů Investičního nástroje na změnu ceny komodity (např. suroviny, energie, drahé kovy). Komoditní riziko je vlastní pro Investiční nástroje, jejichž podkladovým titulem je komodita, nicméně komoditní riziko působí v určité míře na všechny Investiční nástroje podle citlivosti ekonomiky nebo emitenta investičního nástroje na vývoj cen dané komodity.

Inflační riziko ovlivňuje reálnou výnosovou míru Investičních nástrojů. Inflace (snížení kupní síly peněz) snižuje reálný výnos z investice. Vysoká inflace může způsobit, že Zákazník dosáhne záporné reálné výnosové míry, neboť výnos z Investičního nástroje je konzumován inflací.

Mezi **rizika emitenta** je nutné, kromě tržního rizika majícího vztah k ekonomické situaci konkrétního emitenta, zařadit riziko, že emitent daného investičního nástroje nemusí být schopen po nějakou dobu dostát svým závazkům, nebo může dojít dokonce ke ztrátě celé investice.

Riziko nedostatečné likvidity představuje skutečnost, že konkrétní investiční nástroj nebude možné zpeněžit za požadovanou cenu, nebo koupit či prodat daný investiční nástroj v požadované době či množství.

Kreditní (úvěrové) riziko se řadí mezi základní finanční rizika. Kreditní riziko může představovat rovněž pouhé snížení kreditní kvality (tzv. bonita) dlužníka. Platební neschopnost či nevěle dlužníka platit své dluhy může nastat i v případě obchodů s investičními nástroji. V případě, kdy zákazník uzavírá Transakci se Společností, vždy čelí kreditnímu riziku Společnost.

Riziko koncentrace je riziko ztráty vyplývající z významné koncentrace expozic vůči protistranám, nebo skupinám protistran, kde pravděpodobnost jejich selhání je ovlivněna společným faktorem rizika, jako je tomu u protistran podnikajícím ve stejném odvětví, stejné zeměpisné oblasti, vykonávajícím stejnou činnost, obchodujícím se stejnou komoditou nebo protistranám patřícím do stejné ekonomické skupiny, nebo z používání technik snižování kreditního rizika, zejména riziko spojené s velkou nepřímou angažovaností, např. vůči stejnému vydavateli kolaterálu.

Investice do nástrojů derivátového typu mohou přinést různou míru rizika, ať už velmi nízkou u některých druhů swapů, které obecně slouží k zajištění rizik, až po nástroje derivátového typu, které jsou spojeny s tzv. pákovým efektem, kdy podstatou pákového efektu je předem dohodnutý poměr, v

jakém se hodnota daného investičního nástroje (jehož cena je násobně nižší než cena podkladového aktiva) podílí na růstu či poklesu hodnoty podkladového aktiva.

Rizikem takové investice je pak to, že i malá změna hodnoty podkladového aktiva může vyvolat významnou změnu hodnoty celé investice. Investice do investičního nástroje derivátového typu s pákovým efektem může být investicí značně rizikovou a investor by měl počítat s vyšší mírou pravděpodobnosti ztráty celé investice.

Jednotlivé názvy Investičních nástrojů derivátového typu mohou být nepřesné či zkreslující, a tudíž je vždy nutné prostudovat dokument obsahující podmínky příslušného Investičního nástroje, které popisují jeho strukturu a chování při odlišných tržních podmínkách.

Všem výše uvedeným rizikům lze částečně předcházet jejich diverzifikací, tj. jeho rozložením, a to např. investováním do několika druhů investičních nástrojů, investováním do akcií podniků podnikajících v odlišných sektorech, investováním do tzv. zajištěných investičních fondů a podobně. Uskutečněné investice lze také zajistit pomocí dalších investičních nástrojů, např. již zmíněných derivátů. Měnová rizika lze zajišťovat měnovými swapy a forwardy, úroková rizika obdobně úrokovými deriváty. Vždy je však nutné přihlížet k subjektivním znalostem, zkušenostem a praxi investora na kapitálových trzích.

III. Jednotlivé typy investičních nástrojů a rizika s nimi spojená

1. Podílové fondy (Podílové listy)

Podílový list je investiční nástroj, který představuje podíl podílníka na majetku v podílovém fondu a se kterým jsou spojena další práva plynoucí ze zákona nebo statutu. Součet hodnot podílových listů vytváří čistou hodnotu majetku v podílovém fondu. Podílové fondy mohou být vytvořeny zejména jako otevřené nebo uzavřené. Podílník otevřeného podílového fondu má právo na odkup podílového listu investiční společností, která podílové fond vytváří. Podílové fondy se člení podle majetku, do kterého investují peněžní prostředky, anebo rizika trhu, na který zaměřují svoji investiční politiku:

- a) fondy peněžního trhu,
- b) dluhopisové fondy,
- c) smíšené podílové fondy,
- d) akciové fondy apod.

Podílové fondy jsou spravovány investičními společnostmi, zahraniční podílové fondy mohou mít odlišnou strukturu, která se liší od tuzemských podílových fondů. Podílové fondy využívají v rámci svých strategií rovněž derivátové nástroje; rozsah jejich použití je uveden v dokumentech, který podílový fond vydává, např. ve statutu.

Výnos: Vývoj hodnoty podílového listu závisí na investiční strategii stanovené ve statutu fondu a také vývoji na trhu jednotlivých investičních nástrojů držených fondem. Výnosy z podílových listů mohou být vypláceny podílníkům, případně reinvestovány do fondu. Investovaná částka do podílových listů ani výnosy z ní nejsou právně zaručeny.

Výhody: Pro investory srozumitelný investiční nástroj, při investicích je však nezbytné zohlednit parametry daného fondu uvedené ve statutech a dalších dokumentech vydávaných fondy. Jednoduchý a flexibilní způsob investování do diverzifikovaného koše akcií nebo jiných podkladových aktiv.

Rizika spojená s investováním do podílových fondů:

Cenové riziko: Podílové listy lze obvykle kdykoliv odprodat investiční společnosti emitující podílové listy za aktuální odkupní cenu. Ve výjimečných případech může být zpětný odkup podílových listů dočasně zastaven.

Ceny, za které lze prodat podílové listy, se mohou lišit od cen, které lze získat odkupem od investiční společnosti.

Měnové riziko: Neexistuje pouze v případě, jsou-li cenné papíry ve fondu denominované v Domovské měně. Pokud jsou cenné papíry denominované v zahraniční měně, pak existuje riziko, záleží však na pohybu směnného kurzu cenných papírů vůči Domovské měně.

2. Burzovně obchodované produkty (ETPs)

Mezi burzovně obchodované produkty patří burzovně obchodované:

- a) fondy, tzv. Exchange Traded Funds (ETFs),
- b) dluhové cenné papíry, tzv. Exchange Traded Notes (ETNs),
- c) měny a komodity, tzv. Exchange Traded Currencies / Commodities (ETCs).

ETPs představují finanční instrumenty umožňující nákup celé báze zvoleného akciového indexu nebo jiného podkladového aktiva.

Výnos: Výnos z držby ETPs představuje pro zákazníka kapitálový zisk nebo ztráta z prodeje těchto instrumentů. Kvůli možné rozmanitosti podkladových aktiv, se celkový výnos ETP odvíjí od růstu či propadu hodnoty podkladových aktiv poměrně k samotnému zastoupení v daném instrumentu.

Výhody: Investor má možnost nakoupit jednotlivé indexy (např. Dow Jones nebo Nasdaq), investovat do vybraných podkladových aktiv (např. akcie, dluhopisy nebo komodity), sektorů ekonomiky (např. energetika, nebo telekomunikace) nebo podle geografických oblastí (např. tzv. rozvíjející se trhy – emerging markets). V rámci jediného obchodu je tak možné investovat do diverzifikovaného koše podkladových aktiv.

Rizika spojená s investováním do ETPs:

Tržní riziko: Protože tržní ceny investičních nástrojů (např. výše uvedených akcií nebo dluhopisů) v portfoliích fondů neustále kolísají, promítá se toto kolísání do ocenění ETP. Kurz ETP, stejně jako kurz podkladových investičních nástrojů, tedy může v čase jak klesat, tak i růst. Nicméně, tato volatilita je vzhledem k diverzifikovanému portfoliu podkladových investičních nástrojů v ETP zpravidla nižší než u jednotlivých takových investičních nástrojů.

Měnové riziko: Vzhledem k tomu, že ETP jsou zpravidla emitovány v zahraničních měnách (zejména EUR nebo USD) je třeba při obchodování s ETFs počítat hned se dvěma skutečnostmi, které mají vliv na měnové riziko ((i) měna, ve které fond investuje (ii) měna, ve které je fond kotován na trhu). Investor z České republiky je navíc vystaven riziku nepříznivého vývoje české koruny vůči měně investice do ETP. V těchto případech může být vhodné provést měnové zajištění, které však představuje další náklad spojený s investicí.

Rizika ETPs s podkladovým kryptoaktivem

S ETPs držící kryptoaktiva (tj. kryptoměny) se pojí následující specifická rizika:

Riziko tržní ceny: Kryptoaktiva, která jsou podkladovým aktivem daného ETP, podléhají obzvláště vysokým cenovým výkyvům. Investoři do ETP, jehož hodnota se odvíjí od podkladového kryptoaktiva, proto mohou v důsledku cenové volatility během velmi krátké doby utrpět při výběru peněžních prostředků značné ztráty.

Riziko likvidity: K nákupům, prodejům a jiným aktivitám spojených s investičními nástroji a obhospodařováním portfolií zákazníků dochází v souladu s VOP pouze v Obchodních dnech BWM. Investoři nemusí proto být schopni prodat své pozice za požadovanou cenu, neboť se cena v tzv. Obchodní den BWM může značně lišit oproti dni, kdy investor požádal o nákup či prodej. Dále nelze vyloučit, že bude na trhu vždy zajištěna dostatečná poptávka či nabídka po daném ETP. Je proto možné, že nebude možné ETP zpeněžit za požadovanou cenu, nebo koupit či prodat v požadované době či množství.

Riziko emitenta ETP: ETP jsou cenné papíry obchodované na burze, které sledují hodnotu kryptoměn. Nákupem těchto produktů získává investor nárok na výnos spojený s výkonem podkladového aktiva. Pokud by se emitent dostal do platební neschopnosti a případné zajištění produktu by ztratilo svou hodnotu, může tím investor utrpět značnou finanční ztrátu.

Riziko custodiana podkladového aktiva: Kryptoaktiva, držené jako kolaterál emitenty ETP, jsou uloženy v kryptopeněženkách a jsou zabezpečeny privátními kryptografickými klíči. Ztráta těchto klíčů, nesprávné zacházení s nimi, nebo různé technické chyby krypto-peněženky mohou vést až k úplné ztrátě možnosti přístupu k držným kryptoaktivům, resp. k jejich odcizení třetími subjekty (hackery). Ztracené či ukradené nezabezpečené klíče nelze obnovit, což v konečném důsledku vede až k úplné ztrátě hodnoty ETP.

Právní a politické riziko: Dostupnost podkladových kryptoaktiv je ovlivněna měnícími se politickými, právními a regulatorními podmínkami. Politické, právní či regulatorní prostředí může mít dopad na hodnotu a obchodovatelnost kryptoaktiv a v konečném důsledku se projevit na hodnotě ETP.

Technologické riziko: Obchodování s ETP s sebou nese i technologická rizika vyplývající z podkladového kryptoaktiva. Může např. jít o rozdělení kryptoaktiva (tzv. hard fork) nebo o úplného ukončení daného kryptoaktiva, které je podkladovým aktivem ETP. V případě tzv. hard forku, může docházet ke značné volatilitě cen podkladového aktiva, případně k pozastavení obchodování, což se může projevit na ceně daného ETP.

Riziko chybějícího regulátora u podkladového kryptoaktiva: Pro oblast kryptoaktiv neexistuje národní či globální regulatorní dohledový orgán. Proto i v případě investice do ETPs, jejichž hodnota se odvíjí od podkladového kryptoaktiva, je třeba toto riziko zohlednit.

3. Dluhopisy

Dluhopis je investiční nástroj, který vyjadřuje dlužnický závazek emitenta vůči oprávněnému majiteli dluhopisu. Majitel dluhopisu tak má nárok požadovat po emitentovi splacení jmenovité hodnoty v době splatnosti dluhopisu a v určených termínech i stanovených výnosů (úroků). Práva a povinnosti emitenta dluhopisů a vlastníka dluhopisů (investora) jsou zpravidla určeny v emisních podmínkách dluhopisů.

S dluhopisy lze obchodovat na regulovaných (např. burzovních) nebo jiných trzích. V případě, že dluhopisy nejsou přijaty na regulovaném ani jiném trhu, musí zákazník zjistit z emisních podmínek, zda emitent je oprávněn či povinen dluhopisy od vlastníka dluhopisu odkoupit před splatností dluhopisů a za jakých podmínek mohou být dluhopisy převedeny na třetí osobu. Jsou-li dluhopisy obchodovány na různých trzích, může se cena, za kterou je tentýž dluhopis obchodován, na různých trzích lišit.

Výnos: Dluhopisy mohou mít stanovený výnos jako i) pevnou úrokovou sazbu, ii) pohyblivou úrokovou sazbu, iii) nulovou úrokovou sazbu, přičemž výnos pro majitele plyne z rozdílu mezi nižší nákupní cenou při emisi dluhopisů a prodejní jmenovitou cenou vyplácenou při splatnosti, iv) příp. jiným způsobem. Výplata jmenovité hodnoty a výnosů z dluhopisů není zákazníkům právně zaručena.

Banky a obchodníci s cennými papíry, kteří emitují dluhopisy, se ze zákona účastní záručního systému, který zčásti uspokojuje investice vlastníků dluhopisů při finančních potížích těchto emitentů.

Výhody: Jasný a předem známý výnos v případě zejména korporátních dluhopisů, který je zpravidla vyšší než výnos státních dluhopisů a nástrojů peněžního trhu (zpravidla z důvodu kompenzace existujících korporátních rizik).

Rizika spojená s investováním do dluhopisů:

Kreditní riziko: Riziko, že dlužník nebude schopen splnit své závazky, a to zcela nebo zčásti. Při rozhodování o investici je proto nutné vždy zvažovat bonitu a kreditní postavení dlužníka.

Cenové riziko: Zákazník jako vlastník dluhopisů při splatnosti dluhopisu získá odkupní cenu, která je uvedena v podmínkách dluhopisu. Emisní podmínky však mohou upravovat možnost předčasné splatnosti dluhopisu emitentem. Pokud je dluhopis prodán před jeho splatností, získá zákazník současnou tržní hodnotu, přičemž cenu dluhopisu určuje nabídka a poptávka dluhopisu a současnou úrokovou mírou. Například ceny cenných papírů s pevnou sazbou budou klesat, pokud porostou úroky z dluhopisů se srovnatelnou dobou splatnosti. Opačně, dluhopisy získávají na hodnotě, pokud úrok z dluhopisů s podobnou dobou splatnosti klesne. Tržní cenu mohou ovlivnit rovněž změny na straně emitenta dluhopisu jako např. změna bonity, postavení na trhu, zhoršení reputace etc.

V případě dluhopisů s variabilní úrokovou mírou, u nichž je úroková sazba indexována podle sazeb na kapitálovém trhu, existuje riziko, že úroky budou stagnovat, mnohem vyšší než u dluhopisů, jejichž úroková sazba závisí na sazbách peněžního trhu. Čím delší doba zbývá do splatnosti, tím větší vliv budou mít změny v obecných úrokových sazbách na cenu.

Riziko likvidity: Obchodovatelnost dluhopisů závisí na mnoha faktorech, např. objemu emise, nominální hodnotě dluhopisu, době zbývající do splatnosti nebo podmínkách na trzích, na kterých se dluhopis obchoduje. V případě, že dluhopisy nebude možné prodat, vlastník dluhopisu bude nucen dluhopisy držet až do splatnosti.

4. Akcie

Akcie je investičním nástrojem, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti. Akcionář nemá právo požadovat od společnosti odkoupení své akcie. Akcionář neručí za závazky společnosti. Akcie mohou být obchodovány v obchodních systémech i mimo ně, tzv. OTC.

Výnos: Výnos z držby akcií představuje pro zákazníka dividendy a kapitálový zisk nebo ztráta z prodeje akcií. Výše dividendy závisí na rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku mezi akcionáře.

Výhody: Předností investice do akcií obchodovaných na regulovaných trzích je možnost vysokého výnosu, existují však významná rizika toho, že vysokého výnosu nebude dosaženo.

Rizika spojená s investováním do akcií:

Cenové riziko: S akciemi lze obchodovat v obchodních systémech i mimo ně, tzv. OTC. Cena (kurz) za který se akcie obchodují se zpravidla určuje každý obchodní den na základě nabídky a poptávky. V případě, že zákazník nabude akcii, kterou nelze zobchodovat na veřejných trzích, musí ze statutárních dokumentů emitenta akcie zjistit převoditelnost akcie na třetí osobu.

Kurz akcií v obchodních systémech závisí na hospodářském vývoji emitenta, hospodářském a politickém prostředí a mnoha dalších faktorech. Při úpadku emitenta akcie, zákazník může realizovat ztrátu a to až do výše 100% vložené investice.

Jestliže je akcie kotována na několika obchodních místech v různých měnách, měl by zákazník zohlednit měnové riziko s tímto spojené.

Kreditní riziko: Zákazník – vlastník akcie je akcionářem společnosti a může při úpadku emitenta utřít 100% ztráty vložené investice.

Riziko likvidity: U akcií přijatých k obchodování na několika regulovaných trzích, nebo v případě akcií s úzkým trhem může vzniknout problém s převoditelností akcií.

Měnové riziko: Neexistuje riziko, pokud je akcie denominovaná v Domovské měně. Pokud je akcie denominovaná v zahraniční měně, existuje riziko odvíjející se od směnného kurzu vůči Domovské měně.

5. Warrant (Opční list)

Opční list je způsobem ocenění i obchodováním blízky výše popsané opci. Obdobně jako u opce je jeho držitel oprávněn koupit či prodat podkladové aktivum (akcie, akciový index, měna, komodita) za předem sjednanou cenu v průběhu doby platnosti opčního listu, či v den jeho splatnosti. Prodávající je povinen podkladové aktivum prodat či koupit. U opčního listu k reálnému plnění, tj. k nákupu nebo prodeji podkladového aktiva, nedochází. Prodávající pouze vyplatí kupujícímu rozdíl mezi realizační a aktuální cenou. Opční listy proti opcím mají určitá omezení, která souvisejí především s možností vypisování. Cena opčního listu je dána velikostí rozdílu mezi realizační a aktuální cenou (vnitřní hodnota) a dobou do splatnosti opčního listu (časová hodnota). Časová hodnota opčního listu se se zkracující se dobou do splatnosti snižuje. Cena Opčních listů je ovlivněna i nabídkou a poptávkou investorů, pohybem ceny podkladového aktiva a úrokovou sazbou.

Výnos: Výnos z opčního listu je dán rozdílem mezi realizační a aktuální cenou podkladového aktiva. Při vyhodnocení investice je dále třeba odečíst kupní cenu opčního listu a transakční náklady. Ztráta kupujícího může být maximálně do výše investovaného kapitálu. Výše ztráty prodávajícího není nijak limitovaná. Neuplatnění práva spojeného s držbou opčního listu investorem vede k celkové ztrátě investice.

Opční list je pro investory atraktivní díky možnosti realizovat pákový efekt. I drobná změna ceny podkladového aktiva může způsobit velkou změnu ceny opčního listu. Vzhledem k tomu, že pákový efekt působí obousměrně, může vést nejen k velkému výnosu, ale v některých případech i ke ztrátě investovaného kapitálu.

Výhody: Warrant je považován za vysoce rizikový cenný papír. Vzhledem ke snižující se časové hodnotě warrantu s blížící se dobou splatnosti se nedoporučuje koupě warrantu těsně před koncem jeho platnosti.

Investice do warrantu by měli provádět pouze investoři, kteří jsou schopni identifikovat a zhodnotit všechna jeho rizika. Investor si musí uvědomit, že čím vyšší je pákový efekt warrantu, tím je

investicí rizikovější. Obdobně jako u opce, zná kupující svou maximální ztrátu. U prodávajícího není výše ztráty omezena.

Rizika spojená s investováním do Warrantů (opčních listů):

Úvěrové riziko: Kreditní riziko je dáno kredibilitou prodávajícího. Pokud se prodávající warrantu dostane do platební neschopnosti a nebude schopen plnit své závazky, hrozí investorovi ztráta celého investovaného kapitálu.

Riziko likvidity: Warranty jsou zpravidla vydávány v menších emisích, což zvyšuje riziko neostatečné likvidity.

Úrokové riziko: Velikost úrokového rizika warrantu závisí na jeho splatnosti a struktuře. Růst tržních úrokových sazeb má pozitivní vliv na hodnotu kupního warrantu. V případě prodejního warrantu je vliv na hodnotu opačný. Kolísání úrokových sazeb má nepřímý dopad i na podkladové aktivum.

Cenové riziko: Cenové riziko je dáno cenovou volatilitou podkladového aktiva. Pohyb ceny podkladového aktiva se promítá do hodnoty warrantu vysokým výkyvem díky pákovému efektu. Ten může vést nejen k vysokým ziskům, ale i velkým ztrátám.

Měnové riziko: Měnové riziko nastává při investici do měnových warrantů. Hodnota warrantu závisí na směnném kurzu měny podkladového aktiva.

IV. Strukturované produkty

Popis

Strukturované produkty jsou investiční nástroje kombinované z několika finančních produktů, z nichž alespoň jeden je obvykle derivát. Deriváty jsou obecně finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty podkladového aktiva (např. měna, komodita, akcie, index). Hodnotu derivátů dále ovlivňují i jiné faktory jako úrokové sazby, splatnost a volatilita podkladového aktiva.

Příkladem jednoduchých strukturovaných produktů mohou být zajištěné fondy, které kombinují termínovaný vklad a opci. Vklad tvoří obvykle zajišťovací složku a opce výnosovou složku, dalším příkladem může být garantovaný investiční certifikát, který bývá složen z nízkorizikového dluhopisu a opce.

Dluhopis „garantuje“ do splatnosti návratnost kapitálu a opce potom tvoří případný výnos, participaci na podkladovém aktivu. V případě poklesu podkladového aktiva se opce neuplatní a investor tak získá alespoň garantovanou část vstupního kapitálu.

Strukturovaných produktů se na finančním trhu vyskytuje celá řada a jejich vlastnosti se značně liší např. konstrukcí, možnostmi výplaty a v neposlední řadě i názvoslovím. S ohledem na uvedené se musí zákazník před nákupem důkladně seznámit s produktovými podmínkami konkrétního strukturovaného produktu.

Rizika

Strukturované produkty přejímají rizika nástrojů, z nichž jsou složeny a jsou proto určeny primárně zkušenějším zákazníkům. Před realizací obchodu se strukturovaným produktem je nutné se seznámit se všemi podmínkami daného produktu a rozsahem potenciální ztráty.

U strukturovaných produktů lze obecně hovořit prakticky o všech typech rizik spojených s investováním do investičních nástrojů, i když v některých typech strukturovaných produktů je složením více nástrojů část rizik významně snížena.

Měnové riziko: Pokud je investiční nástroj nebo jeho část denominovaná v měně odlišné od Domovské měny zákazníka, v případě změny měnového kurzu může být výnos investice významně ovlivněn i v případě, že vývoj podkladového aktiva probíhá z pohledu zákazníka pozitivně, přičemž na měnovém kurzu může zákazník vydělat i prodělat.

Úrokové riziko: Podobně jako měnové riziko vstupuje do výnosové míry investičních nástrojů další proměnná daná vývojem na investičním trhu – v průběhu času se vyvíjí hladina úrokových sazeb, přičemž změny úrokových sazeb působí inverzně – při růstu úrokových sazeb klesají ceny akcií a dluhopisů (u dluhopisů zároveň růst výnosů), na snížení úrokových sazeb reaguje trh růstem akcií i dluhopisů.

Riziko likvidity: Pro zákazníka znamená, že kurz investičního nástroje může být ovlivněn nízkou likviditou a zákazník tak nebude moci jej v požadovaný okamžik nakoupit či prodat. Toto riziko se projevuje zejména u maloobjemových investičních nástrojů a při obchodování mimo obchodní systémy, tzv. OTC.

Riziko emitenta (kreditní): Cenné papíry vydává emitent. Může se stát, že emitent nebude z nějakého důvodu schopný dostát svým závazkům a provádět výplatu výnosu, hodnoty cenného papíru. V extrémním případě hrozí ztráta celé investice.

Riziko volatility: Odvíjí se od podkladového aktiva derivátu ve strukturovaném produktu, některé typy derivátů mohou úplně ztratit svojí hodnotu, typicky se jedná o opce, nebo ztrácejí hodnotu v čase (výše popsané warranty). Vedle toho se hodnota vyvíjí podle trhu, obvykle na denní bázi.

Riziko podkladového aktiva: Pokud výplata úroků, dividend nebo jistiny je podmíněna budoucím vývojem podkladového aktiva nebo konkrétními událostmi (cena akcií, hodnota komodit, podkladových indexů apod.), může dojít podle vývoje ke snížení i zastavení výplaty. V souvislosti s podkladovým aktivem je potřeba vzít v úvahu všechna rizika související včetně úrokových, měnových, rizika emitenta, rizika odvětví.

Tyto faktory mohou v průběhu platnosti nástroje ovlivňovat jeho cenu. Riziko emitenta, odvětví, globální i úvěrové riziko může vést v krajním případě k totální ztrátě z důvodu omezení práv zajištěných věřitelů.

Riziko pákového efektu: V případě, že součástí strukturovaného produktu je derivát s pákovým efektem, potenciální výnos i potenciální ztráta se zvyšuje.

V. Vybrané typy strukturovaných produktu

1. Investiční certifikáty bez páky

Investiční certifikáty patří mezi oblíbené strukturované produkty, protože představují alternativu k nákupu dluhopisů a akcií, zákazník si může vybrat z široké nabídky podle podkladového aktiva i rizikového profilu. Investiční certifikáty bývají navázané na vývoj jednotlivých akcií, akciové koše (baskets), akciové indexy, měnové kurzy i komodity a mohou přinést dodatečný výnos v době rostoucího, stagnujícího i klesajícího trhu. Vždy záleží na nastavení konkrétního produktu – podmínky jsou popsány v prospektu konkrétního certifikátu.

U akciových certifikátů zákazník nevlastní akcie samotné, ale v některých případech má právo na dividendu. Investiční certifikáty jsou emitovány ve velké míře renomovanými finančními institucemi a obchodují se přímo s emitentem (primární trh) nebo v rámci obchodních systémů (sekundární trh).

Rizika

Nákup investičních certifikátů s sebou nese riziko emitenta vedoucí v krajním případě k úplné ztrátě investovaných prostředků. Riziko lze eliminovat výběrem produktů na regulovaném trhu od renomovaných emitentů (s vysokým ratingem). Riziko likvidity souvisí úzce s emitentem a oceňováním hodnoty certifikátu. U každého certifikátu v cizí měně existuje měnové riziko, které je proměnlivé. Zákazník by měl dále věnovat pozornost riziku podkladového aktiva – v případě extrémně negativního vývoje bude zákazník plně vystaven tržnímu riziku.

2. Pákové investiční certifikáty

Pákové investiční certifikáty jsou vysoce rizikové investiční nástroje někdy označované také jako turbo nebo knock-out certifikáty. Zákazník koupí certifikát za část jeho hodnoty a zbytek financuje úvěrem (margin trading – obchodování na úvěr). Vzniká tak páka – zákazník může s použitím menšího objemu vlastních prostředků znásobit zisk, ale i ztrátu. V krajním případě investor přijde o investovaný kapitál a ještě musí uhradit úvěr. **Ztráta tak není limitována objemem vlastních investovaných prostředků.**

Při výběru turbo certifikátů by se měl investor vedle základních parametrů zaměřit zejména na níže uvedené:

- a) **Poměr úpisu** – kolik kusů certifikátu je nutné pro získání jednotky podkladového aktiva.

- b) **Strike** – cena podkladového aktiva, u růstových certifikátů se stanoví kurz rozdílem mezi aktuální cenou a strike, u certifikátů na pokles potom odečtením aktuální ceny od strike.
- c) **Knock-out** – cena podkladového aktiva, kdy certifikát ztrácí hodnotu. Růstový turbo certifikát se stane bezcenným v okamžiku, kdy podkladové aktivum prolomí spodní bariéru – tj. hodnota dosáhne nebo propadne pod stanovenou hranici. U certifikátu na pokles je to opačně – ztrácí hodnotu, když hodnota podkladového aktiva přesáhne horní bariéru a trend trhu jde proti očekávání.
- d) **Cap** – emitentem ohraničený maximální podíl výnosu investora na podkladovém aktivu, pokud kurz vzroste nad cap, investor se na růstu výnosově již nepodílí. Cap souvisí také s diskontem, což je úroveň slevy diskontovaného certifikátu oproti přímé investici do podkladového aktiva.
- e) **Gear** – určuje u certifikátů úroveň, o kterou vzroste/klesne hodnota certifikátu, pokud se změní hodnota podkladového aktiva o 1 %.

Rizika

Rizika pákových certifikátů jsou shodná jako u certifikátů bez páky. Navíc přináší riziko pákového efektu které je popsáno výše.

Riziko prolomení knock-out hranice: Pokud podkladové aktivum před splatností dosáhne knock-out limitu, končí platnost certifikátu, který pozbývá hodnoty, nebo je vyplacena předem určená zbytková hodnota.

3. Swapy

Swap je dohoda mezi dvěma či více stranami o výměně budoucích periodických plateb z podkladového aktiva ve stanoveném období. Společným rysem většiny swapů je fakt, že se jedná o mimoburzovní deriváty, jelikož jsou přizpůsobeny na míru oběma stranám. Mezi nejčastější swapy se řadí úrokové (Interest Rate Swap), měnové swapy a cross currency swapy (dohoda o výměně jistiny dvou měn a úrokových nákladů s nimi spojených).

Výnos: Výnos je dán rozdílem mezi fixní a aktuální hodnotou podkladového aktiva/měnového kurzu/úrokové sazby atp. Např. kupující úrokového swapu (plátce fixního úroku) profituje z nárůstu úrokových sazeb. Prodávající úrokového swapu (příjemce fixního úroku) naopak na obchodu vydělá v případě poklesu úrokových sazeb.

Výhody: Swapy slouží investorům jednak za účelem řízení rizika, ale i ke spekulaci či snížení transakčních nákladů. Protistrany si nabízejí výhodnější podmínky dané podmínkami jejich domácího trhu. Zákazník musí zvážit výši potenciální ztráty, kterou nelze předem stanovit.

Rizika

Úvěrové riziko: Úvěrové riziko swapu spočívá v nebezpečí platební neschopnosti partnera, nebo insolvence, tj. možné dočasné nebo trvalé neschopnosti splnit závazky ze swapu, a tím vzniku případné nutnosti pokrytí transakce prostřednictvím trhu. To může být v některých případech nevýhodné.

Úrokové riziko: Úrokové riziko v případě úrokových swapů (IRS) spočívá v nejistotě ohledně budoucích změn tržních úrokových sazeb.

Měnové riziko: Měnové riziko v případě měnových swapů spočívá v nejistotě ohledně budoucích změn měnových kurzů.

Riziko transferu: Možnosti transferu jednotlivých měn mohou být omezeny v důsledku devizové kontroly ze strany státu vydávajícího danou měnu, což může ohrozit realizaci transakce.

4. Forwardy

Forward je dohoda dvou či více stran, v níž se zavazují koupit či prodat podkladové aktivum za předem stanovených podmínek v danou dobu v budoucnu.

Výnos: Výnos je dán rozdílem ceny sjednané v dohodě a aktuální cenou podkladového aktiva. Kupující profituje, je-li aktuální cena méně výhodná než cena realizační. Potenciální ztráta není omezená.

Výhody: Forwardy slouží zákazníkům jednak za účelem řízení rizika, ale i ke spekulaci či snížení transakčních nákladů. Zákazník si musí uvědomit, že výnos nelze předem stanovit a potenciální ztráta není nijak omezená.

Rizika

Cenové riziko: Úvěrové riziko forwardu spočívá v nebezpečí, že v den realizace forwardu bude možné pořídit podkladové aktivum za cenu výhodnější, než byla sjednána v dohodě. Velikost rizika závisí na volatilitě ceny podkladového aktiva.

Úvěrové riziko: Úvěrové riziko forwardu spočívá v nebezpečí platební neschopnosti partnera, nebo insolvenční tj. možné dočasné nebo trvalé neschopnosti splnit závazky z forwardu.

Úrokové riziko: Úrokové riziko v případě úrokových forwardů spočívá v nejistotě ohledně budoucích změn tržních úrokových sazeb.

Měnové riziko: Měnové riziko v případě měnových forwardů spočívá v nejistotě ohledně budoucích změn měnových kurzů.

Riziko likvidity: Riziko likvidity je dáno mírou individualizace podmínek obchodu. Čím více je kontrakt specifický, tím je likvidita instrumentu nižší.

5. Instrumenty peněžního trhu

Mezi investiční nástroje peněžního trhu patří např. depozitní certifikáty, obligace, krátkodobé cenné papíry emitované korporacemi atd. Společným rysem je krátkodobý horizont investování.

Investici je možné provést přímo či prostřednictvím fondů peněžního trhu. Fondy peněžního trhu nabízejí různé investiční strategie a umožňují investovat volné finanční prostředky ak na tuzemském, tak i na zahraničním trhu.

Výnos: Investiční strategie je vždy určena v prospektu cenného papíru. Investoři investující prostřednictvím fondů peněžního trhu mohou dosáhnout výhodnějších podmínek a tím i vyššího výnosu díky tomu, že fondy peněžního trhu kumulují velké objemy peněžních prostředků. Výnos bývá zpravidla vyšší než úroková míra, kterou nabízejí banky na spořicí účtech či termínovaných vkladech.

Výhody: Jedná se o relativně bezpečnou formu investování. Investice do těchto instrumentů je vhodná pro konzervativní investory a investory, kteří chtějí investovat na kratší časový horizont.

Rizika

Úvěrové riziko: Úvěrové riziko je dáno investiční strategií fondu a jeho správci. V případě přímé investice do cenného papíru je dáno kredibilitou emitenta.

Likvidní riziko: U instrumentů peněžního trhu neexistují organizované sekundární trhy, není tedy jistota snadné možnosti jeho prodeje, pokud se emitent nezaručí, že investovaný kapitál vyplatí v kteroukoliv dobu (a je předpoklad, že je schopen svůj závazek splnit). V případě investování prostřednictvím peněžních fondů se jedná o velmi likvidní investici.

Měnové riziko: V případě investičních nástrojů denominovaných v domácí měně je nulové. Riziko investice do cenných papírů v cizí měně je dáno volatilitou pohybu měnových kurzů.

Úrokové riziko: Pohyb úrokových sazeb ovlivňuje čistou hodnotu aktiv.

Peněžní fondy mohou být založeny a fungovat v různých právních režimech, je proto třeba se seznámit se specifiky daného peněžního fondu.

Investování prostřednictvím peněžních fondů umožňuje i individuálním investorům investovat do instrumentů, ke kterým by jinak měli složitý přístup, tento způsob investování prostředků je však zpravidla spojen s vyššími poplatky.

Společnost je oprávněna předat majetek Zákazníka (Investiční nástroje a peněžní prostředky) do úschovy třetím osobám, jenž jsou licencovány a regulovány příslušným orgánem dohledu. Právní úprava majetku Zákazníka a příslušná jurisdikce, dohled příslušného orgánu, podmínky vyplacení náhrady (včetně maximální částky) záručního systému a ostatní práva Zákazníka související s režimem zákaznického majetku se mohou v různých zemích lišit významným způsobem.

Ačkoliv Společnost postupuje při výběru a následném monitoringu třetích osob s odbornou péčí, vznik škody nelze předem vyloučit. Společnost upozorňuje, že tyto třetí osoby nemusí být schopny po nějakou dobu dostát svým závazkům nebo se mohou dokonce dostat do úpadku. V takovém případě se peněžní prostředky Zákazníka mohou stát (v závislosti na příslušné právní úpravě) součástí majetkové podstaty úpadce a Zákazník bude muset své pohledávky uplatnit v insolvenčním řízení jako nezajištěný věřitel. Úvěrovému riziku těchto třetích osob, u níž jsou uloženy peněžní prostředky zákazníků, je tedy vystaven přímo Zákazník.

Tento dokument je účinný od 1.10.2023